

## De la comarca i de fora la comarca

Ramon Rovira i Tobella

Aquest any us fem una mica el salt presentant dos articles on un es va publicar a la revista Gàrgola, núm. 30, de St. Sadurní d'Anoia, sobre nobiliària al món vinícola al Penedès, i l'altra un informe sobre la barca, de St. Andreu de la Barca, que era al terme de Corbera de Llobregat. Per això posem el títol de la comarca, l'Alt Penedès, i de fora, el Baix Llobregat. Ambdós, tenen una cosa en comú; fan referència a la nobiliària amb aspectes industrials diferents. Tots els estudis són bons i el de la noblesa també ja que foren durant segles, podríem dir, dirigents en la nostra Societat com ara els senyors de Gelida, per exemple.

Podem distingir entre la noblesa titulada, que ha rebut un títol de Regne, o la no titulada, que són els descendents agnaticis d'un concessionari d'un títol o d'un privilegi nobiliari. Convé no confondre un Títol de Regne amb un Títol de Sobirania, com ara comte de Caralt, que no és igual que el de comte de Barcelona (per això l'escut de Catalunya ha de portar una corona de sobirania i no la de comte) que, aquest darrer, és un Títol de Sobirania, mentre que el primer fou concedit per un sobirà.

### La nobiliària en marques vinícoles a l'Alt Penedès

En el món del cava i del vi penedesenc algunes marques porten algun Títol de Regne que existeix però altres marques duen un Títol de Regne que no ens consta que hagi existit a Espanya. Farem una breu exposició sobre aquests títols i els seus posseïdors, marques de caves o vins de l'Alt Penedès.

**Camps, Marquès de.** Propietaris de can Ravella, a l'Ordal. És un títol pontifici que fou autoritzat d'usar-se a Espanya, atorgat a Don Pelai de Camps i de Mates per Pius IX el 1878. Don Pelai es casà amb Dona Concepció d'Olzinelles i de Tos, de Barcelona. L'actual posseïdor és el seu besnét Don Felip de Camps i Subirats, 4rt. Marquès de Camps i 3r. Baró d'Algerri, per rehabilitació (1949).

**Caralt, Comte de.** Marca d'un cava. Títol atorgat a Don Josep Maria de Caralt i Sala, ministre d'Hisenda, financer, pel Rei Alfons XII el 1916, avui el posseeix el seu besnét Don Josep Manuel de Caralt i Garriga.

**Foix, Duc de.** Marca d'un cava. No existit mai aquest Títol de Regne. En canvi ha existit el de Marquès de Foix, ara vacant, que fou concedit a Guerau de Peguera i de Berardo, senyor de Foix (municipi de Torrelles de Foix), el 1711 pel Rei Arxiduc Carles III d'Àustria.

**Gelida, Marquès de.** Marca d'un cava. Títol atorgat per la Reina regent Maria Cristina d'Àustria, el 1896, a Don Joaquim Jover i Costas, industrial de Gelida. Actualment el posseeix Don Eusebi Güell i de Sentmenat, 4rt. marquès de Gelida i 4rt. Vescomte de Güell. Vegeu el programa de la Festa Major de Gelida de l'any 2005.

**Lavern, Comte de.** Propietaris. Títol atorgat a Don Pere Guerau Maristany i Oliver, Gentilhome de Cambra i diputat a Corts, pel Rei Alfons XIII, el 1911 que ha passat al seu besnebot Don Jacint Maristany i de Ibarra, 4rt. Comte.

**Monistrol d'Anoia, Marquès de.** Propietaris i marca d'un cava. Títol atorgat pel Rei Carles IV, el 1796, a Don Francesc de Dusai i de Martí, Baró de Bestracà, que avui el posseeix Don Alfonso Escrivá de Romaní y Mora, Comte de Sástago, Gran d'Espanya i Baró de Beniparrell.

**Moÿ, Comte de.** Propietaris al Penedès. Títol d'origen francès que no ha estat autoritzat d'usar-lo a Espanya. Consta al *Ministerio de Justicia* com a vacant. És un títol atorgat pel Rei Enric III, al s. XVI, de França, a Charles de Moÿ i que l'usava Don Charles de Moÿ et Colins i el seu fill Don Carles de Moÿ i de Janer el 1896, en continuen descendents fins l'actualitat.

**Olèrdola, Marquès d'.** Propietaris. Títol atorgat a Don Francesc de Paula Rius i Taulet, Alcalde de Barcelona i diputat a Corts, per la Reina regent Maria Cristina d'Àustria el 1888. L'actual posseïdor és Don Marià Mas de Xaxàs i Rovellat.

**Olzinelles, comte d'.** Marca de vins. Els successors són el Marquès de Camps propietaris de can Ravella de l'Ordal, Subirats. Aquest títol pontifici fou concedit a Hermenegild d'Olzinelles i de Tos pel Papa Lleó XIII, 25-05-1883. Títol vacant. Aquests Olzinelles, nobles, eren residents a St. Pere de Riudebitlles des de principis del XVII fins al XIX i que foren influents, sobretot al s. XIX.

**Valicourt, Comte de.** Marca d'un cava. Aquest títol no ha existit mai a Espanya. Tampoc no consta com a vacant en cap expedient al *Ministerio de Justicia*. Tantmateix consten a França nobles amb aquest cognom.

## **La Barca de St. Andreu era al terme de Corbera de Llobregat**

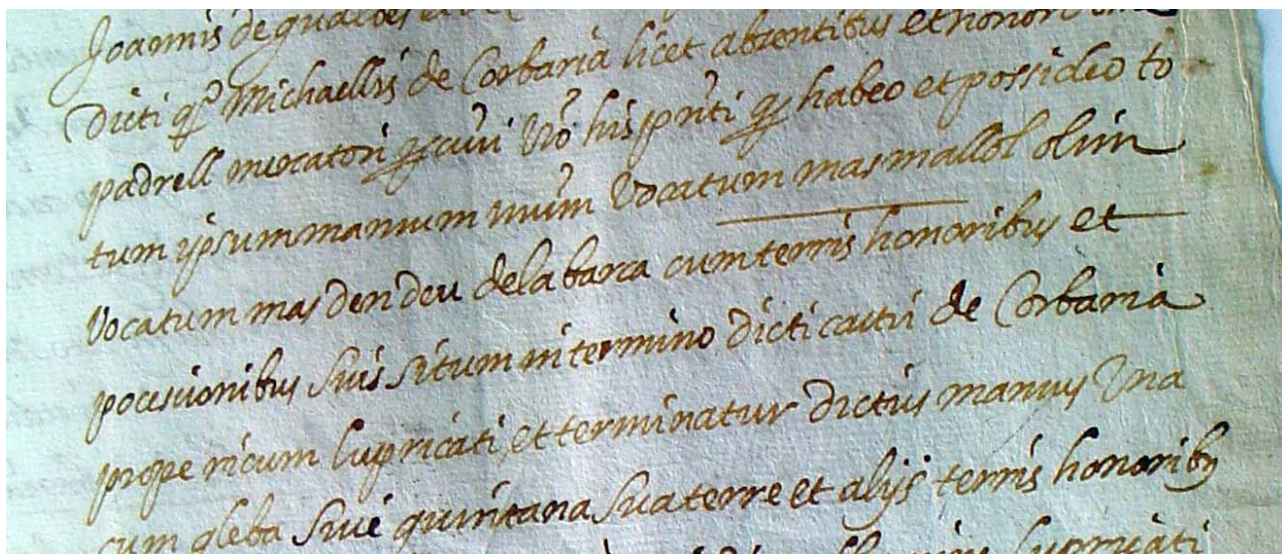
La casa de la Barca, com així es conegué junt amb la barca i el pou de glaç, són al terme de Corbera i era una propietat explotada pels Clariana i després passà als senyors de Pallejà.

En el capbreu de Corbera de 1566 ens esmenta que un Ramon Mallol té el mas de la Barca prop del riu Llobregat que antigament era d'En Deu. Al segle XVII en unes notes marginals, període de 1622 al 1631, d'una còpia del capbreu diu que era dels Clariana. Sembla ser que els Clariana adquiriren aquesta propietat, o potser ja l'explotaven ja al s. XVI, en data que desconeixem i no és fins el 1761 que en el cadastre s'esmenta una comtessa de Clariana. Tenien en arrendament aquesta explotació: "...Casa de la condessa Clariana de Barzelona havitada por Antonio Tall labrador, Joseph Vinyals, y un mozo pasador de la barca de precio catorce libras... més endavant ...Un pozo de hielo... ...Una barca propia de dicha señora condessa de Clariana..."

Qui era aquesta comtessa de Clariana? El comte de Clariana era realment

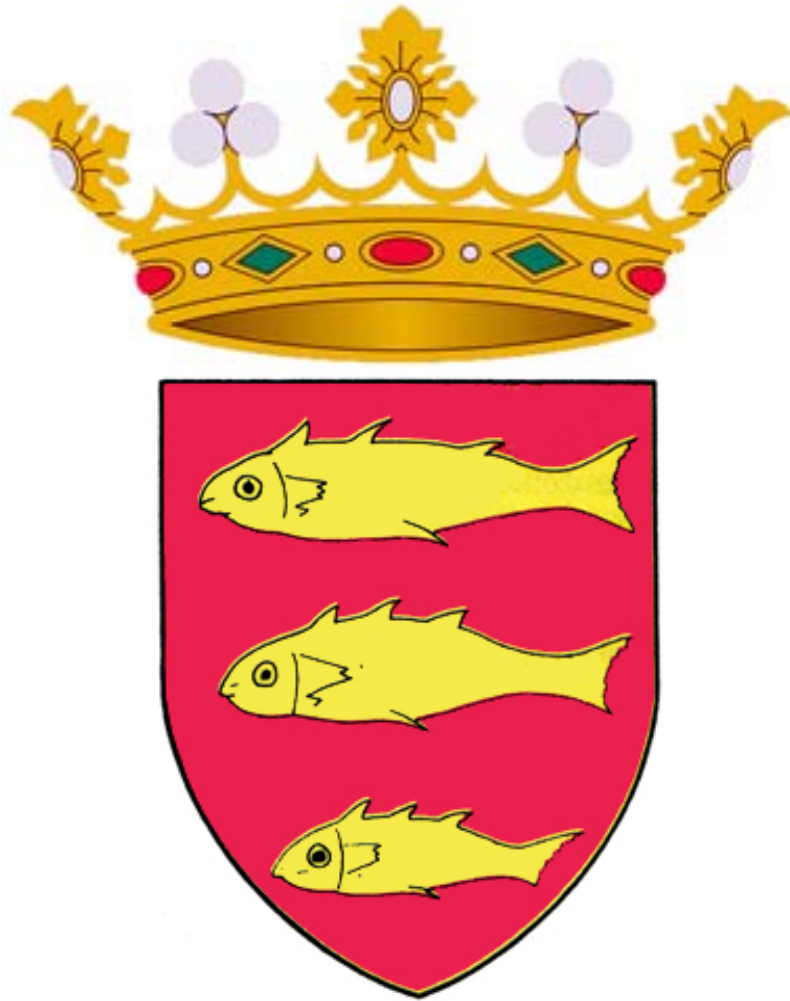
el comte de Múnter (el primer comte de Múnter fou concedit el 1693 a Miquel de Clariana-Seva i d'Ardena, senyor de Múnter) i era Dona Maria Josepa de Clariana-Seva i de Muntaner, 4rta. comtessa de Múnter, muller de Don Joan Antoni de Sentmenat i de Boixadors, 3r. marquès de Sentmenat, senyor de Pallejà. En amillaraments posteriors trobem que era del marquès de Sentmenat (1850), Don Joaquim de Sentmenat i de Vilallonga, 5è. marquès, el de 1903 era la Dona Mercè de Sentmenat i Despujol (+1914), Sra. de Pallejà, muller de Mariano de Chaves, marquès de Matilla, germana de Don Ramon de Sentmenat i Despujol, també Sr. de Pallejà (+1894) i el darrer document tot i que ens esmenta a Dona Mercè podrien ser els seus hereus ja que va morir el 1914.

Resumim, doncs, segons la documentació exposada que la casa de la Barca amb la barca i el pou de glaç era propietat dels Clariana, i, després, per herència passà als senyors de Pallejà, els marquesos de Sentmenat, situada al terme de Corbera de Llobregat des del s. XVI fins al XX. Després del 1918 no hem seguit més documentació però els descendents de la Dona Mercè de Sentmenat i Despujol esdevé la línia dels marquesos de Matilla que actualment la titular és Dona Pilar Carreras de Egaña. La dels marquesos de Sentmenat és la següent: Joaquim de Sentmenat i de Patiño que segueix la seva filla Mercè de Sentmenat i de Sarriera i actualment el seu fill Don Joaquim Sagnier i de Sentmenat, 10è. marquès de Sentmenat. L'actual comte de Múnter és Don Lluís Sagnier i de Sentmenat.



Capbreu de Corbera de 1566. Còpia que es conserva a l'arxiu de la parròquia de Sta. Maria de Corbera.

# MARQUÈS DE MONISTROL D'ANOIA



# COMTE D'OLZINELLES

